

PERQUÈ LES EMPRESES NECESSITEN
AFRONTAR EL PROBLEMA DELS
RISCOS PSICOSOCIALS?

PERQUÈ LES EMPRESES NECESSITEN AFRONTAR EL PROBLEMA DELS RISCOS PSICOSOCIALS?

Cada dia, a tot Europa, milions de treballadors corren riscos psicosocials en el lloc de treball. Entre aquests riscos, que poden provocar estrès, s'ha de destacar la mala organització i concepció del treball, la violència, les amenaces de violència, els insults de persones alienes al treball i l'assetjament en mans de companys de treball. Els problemes relacionats amb l'organització i la concepció del treball influeixen al treball a un ritme elevat, la incertesa quant a les funcions del lloc de treball, la falta d'autonomia en el treball, masses exigències i mala gestió del canvi. A diferència d'altres riscos més específics, com l'exposició a contaminants, manipulació manual de càrregues, etc., tots els treballadors, pertanyin al sector que pertanyin estan exposats als RISCOS PSICOSOCIALS, ja que tots ells formen part d'una organització del treball.

Per exemple (dades *Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball*):

- Més del 50% dels treballadors treballa a un ritme elevat amb terminis molt justos durant almenys una quarta part de la seva jornada laboral;
- Un terç dels treballadors afirma que exerceix poc o cap control sobre el seu treball;
- Un 9% dels treballadors assegura que s'ha vist sotmès a intimidacions en el seu treball;

Aquests riscos afecten als treballadors de tots els sectors de treball en la UE:

- L'estrès és el **2on problema de salut laboral** que més comuniquen els treballadors; afectant a un 28% dels mateixos;
- El 23% dels treballadors assegura haver experimentat fatiga general;
- El 4% dels treballadors assegura haver-se vist sotmès a violència física per part de persones alienes al seu lloc de treball

La salut és un bon negoci

L'organització i la gestió del treball és el factor clau per a prevenir l'estrès en el treball i els riscos psicosocials. La UE ha adoptat una **directiva "marc"** destinada a protegir als treballadors i augmentar la seguretat i la salut en el treball, INCLOSOS ELS PSICOSOCIALS. Els requisits per a la realització d'avaluacions de risc i l'adopció de mesures preventives són aplicables als riscos psicosocials com l'estrès i la violència en el lloc de treball, en la mateixa mesura que altres riscos, com els relacionats amb la seguretat de les màquines. La Comissió ha dictat directrius sobre l'estrès i la violència en el treball. Els Estats membres han elaborat les

seves pròpies guies pràctiques, així com instruments de prevenció de l'estrès, la violència i altres riscos psicosocials.

Reduir l'estrès i els riscos psicosocials relacionats amb el treball **no és només un imperatiu moral i legal** (la Directiva 89/391/CEE del Consell, així com la legislació necessària en l'àmbit dels Estats membres, situen clarament l'estrès laboral dins del marc jurídic de la seguretat i salut al treball), sinó que també respon a un important interès comercial. Per lo general, les empreses amb major èxit tenen els millors resultats en seguretat i salut. La bona salut és un bon negoci.

Tot seguit es mostra la incidència quant als motius de consulta mèdica relacionats amb l'activitat laboral (dades de la *III Encuesta de Condiciones de Trabajo*).

Destacar el **3er motiu** de consulta mèdica d'estrès amb un **10'5%**.

Motivo de consulta	nº de consultas	%
Dolores de cuello y cervicalgias	49	9,7
Dolores de columna dorsal y lumbar	101	20,1
Dolores en miembro superior	10	2,0
Dolores en miembro inferior	17	3,4
Tenosinovitis	12	2,4
Esguinces y luxaciones	11	2,2
Fracturas	7	1,4
Dolor osteomuscular sin especificar	12	2,4
Accidentes sin afección osteomuscular	33	6,6
Enfermedades cardiovasculares	11	2,2
Trastornos digestivos	32	6,4
Infecciones respiratorias	29	5,8
Otras enfermedades respiratorias	11	6,6
Otras infecciones no respiratorias	9	1,8
Alergias sin especificar	3	0,6
Enfermedades de la piel	7	1,4
Intoxicaciones agudas	2	0,3
Hipoacusia	5	0,9
Cefalea	18	3,6
Vértigos o mareos	8	1,6
Alteraciones de la vista	54	10,7
Estrés	53	10,5
Depresión	7	1,4
Total	501	100,0

Altres dades d'interès

A més dels costos en la salut humana, trobem efectes negatius en el rendiment econòmic de les empreses, aspecte prou important com per aprofundir-hi, tot seguit s'inclouen dades extretes de diferents notícies que investiguen aquest tema:

- **Alt nivell d'absentisme**: segons la *Memòria a l'any 2004 a l'Institut Navarrès de Salut Laboral*, els trastorns depressius van suposar 105.000 dies de baixa i l'ansietat amb 105.000 hores de baixa, van ser la tercera i quarta causa que major número de baixes van provocar, suposant un cost a les empreses proper als **37 milions d'euros**. (*Jornada Repercusiones económicas en las empresas de los riesgos psicosociales*)
- **Augment dels Accidents de Treball**: la desmotivació, la insatisfacció i la baixa moral, deriva en un augment de les distraccions i dels errors provocant un augment dels accidents de treball causats per factors psicosocials.
- **Baixa productivitat**: degut a l'anomenat "absentisme presencial", la mala organització, la desmotivació i la insatisfacció deriva en una constant distracció del treballador tot i estar present en el lloc de treball, d'aquesta manera es provoca un absentisme encobert que malmet la productivitat a les empreses i consegüentment en el compte de resultats.

Montse Vilaseca Solé
Dept. Tècnic